

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Ndc/6/2026
Identifikačné číslo spisu:	8325202771
Dátum vydania rozhodnutia:	16.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8325202771.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávnenej M. M., narodenej X. B. XXXX, O..U.. K. XXX XXX XX K. XX, zastúpenej advokátom Mgr. Tomášom Čerepánom, Košice, Štúrova 27, proti povinnému O. M., narodenému X. M. XXXX, Z. XX, zastúpenému advokátkou Mgr. Vladimírou Doničovou, Humenné, Lipová 1, za účasti Okresnej prokuratúry Humenné, Humenné, Štefánikova 1900/69, o výkon rozhodnutia vo veci maloletej M. M., narodenej XX. Q. XXXX, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 10Em/3/2025, o návrhu oprávnenej na prikázanie veci Mestskému súdu Bratislava II z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu oprávnenej na prikázanie veci vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 10Em/3/2025 Mestskému súdu Bratislava II n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné, na ktorom sa vedie konanie o výkon rozhodnutia vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas po rozvode, predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa § 39 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) na rozhodnutie o návrhu oprávnenej, matky, na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 CSP.

2. Oprávnená svoj návrh odôvodnila tým, že sa momentálne z obavy o svoju bezpečnosť zdržiava v K., kde aj býva a pracuje. V návrhu vyjadrila pochybnosť o nestrannom a spravodlivom priebehu konania pred Okresným súdom Humenné. Prikázanie veci Mestskému súdu Bratislava II by podľa nej vytvorilo neutrálnejšie a bezpečnejšie procesné prostredie, najmä by sa znížilo riziko osobnej konfrontácie [s povinným].

3. Povinný s návrhom oprávnenej na prikázanie sporu Mestskému súdu Bratislava II nesúhlasil. Návrh považoval za účelový. Prikázanie veci inému súdu by nebolo hospodárne, oprávnená neuviedla žiaden relevantný dôvod na delegáciu veci. Navyše, jej účasť na úkonoch Okresného súdu Humenné môže byť nahradená účasťou splnomocneného právneho zástupcu. Poukázal na absurdnosť argumentácie matky,

ktorá nemá problém do I. vycestovať za účelom realizácie styku s maloletou, resp. realizácie styku s jej synom z prvého manželstva. Zdôraznil, že sama oprávnená návrhom iniciovala konanie pred Okresným súdom Humenné.

4. Kolízny opatrovník sa k návrhu oprávnenej na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti písomne nevyjadril.

5. Výkon rozhodnutia vo veciach maloletých je upravený zákonom č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“).

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP platí, že na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP vo vzťahu k možnosti prikázania veci z dôvodu vhodnosti, okrem práva vyjadriť sa k návrhu na prikázanie veci tých účastníkov, ktorých účasť v konaní vyšla najavo v čase podania návrhu (§ 4 CMP) neustanovuje inak, treba na danú vec aplikovať ustanovenie CSP o prikázaní veci inému súdu.

7. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP, na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresnému súdu Humenné) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Mestskému súdu Bratislava II). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“).

8. Miestna príslušnosť súdu na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých je upravená v § 371 CMP. Právna úprava vykonávacieho konania rovnako ako kritéria príslušnosti súdu v základnom konaní (§ 112 CMP) vychádza z požiadavky určenia miestnej príslušnosti podľa miesta bydliska dieťaťa. Tak sa zohľadňuje záujem dieťaťa, práva a povinnosti, ku ktorému sú predmetom vykonávacieho konania.

9. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Humenné a Mestskému súdu Bratislava II, príslušný na rozhodnutie podľa § 39 ods. 3 CSP, preskúmal vec a dospel k záveru, že návrh oprávnenej na prikázanie veci inému súdu nie je dôvodný, a preto mu nebolo možné vyhovieť.

10. Prikázanie (delegácia) z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany/účastníka civilného konania na zákonného sudcu, ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Podmienky prikázania veci preto treba vykladať reštriktívne. Ak by príslušný súd prikázal vec inému súdu, hoci by pre takéto rozhodnutie neboli splnené podmienky, porušil by tým ústavne zarúčenú zásadu, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a že príslušnosť súdu ustanovuje zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

11. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti konania alebo jeho zrýchlenie. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

12. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie zahŕňa najmä posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania. Podstatný význam má i stanovisko ostatných subjektov konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, primárnym kritériom rozhodovania je jeho najlepší záujem (čl. 5 CMP).

13. Najvyšší súd stabilne judikuje, že miesto pobytu niektorého zo subjektov konania, či právnych zástupcov, ani problémy (zdravotné, sociálne, finančné) súvisiace s prekonávaním väčších vzdialeností či vynaložením vyšších výdavkov za účelom dostavenia sa na vecne a miestne príslušný súd sami osebe neodôvodňujú prikázanie sporu (veci) inému súdu. Práve takýmito dôvodmi oprávnená v návrhu na prikázanie veci Mestskému súdu Bratislava II argumentuje.

14. Najvyššiemu súdu je z obsahu spisu známe, že uznesením Okresného súdu Humenné č. k. 6C/99/2022-16 z 9. augusta 2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove z 10. novembra 2022 sp. zn. 3Co/54/2022 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým súd zakázal povinnému približovať sa k oprávnenej na vzdialenosť menšiu ako päť metrov s výnimkou úkonov v konaniach pred súdmi a inými orgánmi verejnej správy. Treba si ale uvedomiť, že účastník konania má právo zvoliť si v konaní zástupcu zohľadňujúc aj jeho sídlo, ktorý je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť účastník konania (§ 89 ods. 1 v spojení s § 92 ods. 1, ods. 2 CSP a § 2 ods. 1 CMP). Ak je zvoleným zástupcom advokát (ako je tomu v tejto veci - porov. splnomocnenie na č. l. 155 súdneho spisu), ten sa môže dať zastúpiť iným advokátom. Najvyšší súd taktiež poukazuje na § 104 ods. 1 CSP, podľa ktorého procesný úkon, ktorý by súd mohol vykonať len s ťažkosťami alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami, alebo ktorý v jeho obvode nemožno vykonať, vykoná na dožiadanie iný súd. Súd zároveň môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti strane uložiť, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedala písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný (§ 195 ods. 3 CSP).

15. Oprávnená návrh na príkazanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti odôvodnila aj obavami zo zaujatosti a procesnými pochybeniami Okresného súdu Humenné v iných súvisiacich konaniach. Tieto ničím nepreukázané tvrdenia oprávnenej o zaujatosti konajúceho súdu odôvodnené okolnosťami, ktoré spočívajú v procesnom postupe a v jeho rozhodovacej činnosti, nepoukazujú na dôvody, pre ktoré by mal byť sudca resp. sudcovia Okresného súdu Humenné z prejednávania a rozhodovania vecí vylúčení (§ 49 ods. 3 CSP). Skutočnosť, že oprávnená nie je spokojná s tým, ako v jej veci príslušný súd rozhoduje, nie je v zmysle ustanovenia § 39 ods. 2 CSP dôvodom vhodnosti, pre ktorý by bolo možné vec prikázať inému súdu.

16. Po posúdení zistených skutočností, pomerov účastníkov konania, charakteru konania a záujmu maloletej dospel najvyšší súd k záveru, že navrhované príkazanie veci inému súdu nie je v záujme hospodárnosti konania. Okolnosťou v neprospech návrhu oprávnenej bol aj kategorický nesúhlas otca maloletej, do osobnej starostlivosti ktorého bola maloletá právoplatným rozsudkom Okresného súdu Humenné zverená, ako aj miesto pobytu maloletej u otca v obvode Okresného súdu Humenné. Najvyšší súd tak nezistil také výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali premisu o hospodárnejšom, efektívnejšom či neutrálnejšom prerokovaní veci Mestským súdom Bratislava II.

17. V danom prípade nie sú splnené podmienky pre príkazanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP, preto najvyšší súd návrhu oprávnenej nevyhovel.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.